

Društveni vestnik.

Štajersko.

Vabilo k občnemu zboru „Učit. društva za celjski in laški okraj“ v torek, dne 6. prosinca 1903, točno ob pol 11. uri dopoldne v okr. šoli v Celju z naslednjim vzporedom: 1. Zapisnik. 2. Petje. 3. Društvene zadeve in nasveti. 4. Poročilo tajnika. 5. Poročilo blagajnika. 6. Volitev odbora za l. 1903. 7. Določitev časnikov in knjig za l. 1903. 8. Iz šolske prakse. — S tem zborovanjem je sklopljen tudi ustanovni zbor „Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljic“. Vsako p. n. slov. učiteljsko društvo na Štajerskem je prošeno, da se po odposlancih častno odzove! K številni udeležbi vabi vljudno

Armin Gradišnik, t. č. pred. uč. dr.

Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj bo zborovalo v nedeljo, dne 4. prosinca (ne 6.), na Vidmu po zadnji objavljene vzporedi. Zborovanje se je prelozilo radi ustanovnega shoda „Zveze“ v Celju.

Učiteljsko društvo gornjegrajskega okraja zboruje dne 4. prosinca 1903 v Št. Janžu pri g. Korenu. Zborovanje se prične ob 11. uri dopoldne in se vrši po tem-le vzporedi: 1. Zadnji zapisnik. 2. Predavanje o sadni razstavi, ki je bila v mesecu oktobru 1902 v Mozirju. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Volitev novega odbora. 5. Razni nasveti in predlogi. Glede na to, da bo zborovanje pomembno, se vabijo gg. društveni udje, da se ga udeležijo polnoštevilno. Zborovanje se vrši ob vsakem vremenu!

Fr. Burdian, t. č. preds.

Konjiško učit. društvo zboruje v četrtek, dne 8. prosinca 1903 ob pol 11. uri v slov. šoli v Konjicah po običajnem vzporedi. K obilni udeležbi vljudno vabi

Jos. Čeh, t. č. predsednik.

Učiteljsko društvo za mariborsko okolico ima svoje glavno zborovanje dne 8. prosinca 1903 ob 10. uri v šoli Leitersberg-Krčevina. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Letno poročilo. 3. Dopisi. 4. Volitve. 5. Predavanje. 6. Predlogi in nasveti. K prav obilni udeležbi vabi najvljudneje

odbor.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj ima svoje glavno zborovanje v četrtek, dne 8. prosinca 1903 ob pol 11. uri dopoldne v okoliški šoli po sledečem vzporedi: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Letno poročilo a) tajnikovo, b) blagajnikovo. 4. Društvene zadeve (od zadnjic preložene). 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti. Na polnoštevilno udeležbo vljudno vabi

Fr. Šorn, t. č. predsednik.

Slomškarju g. I. Tomaziču v Tinjah odgovor na njegov dopis v „Slov. Učitelju“, št. 24. Vi si svoji jezici nad izbrnenjem iz slovenjebistriškega učiteljskega društva dajate duška s tem, da se hladite z blatenjem tega društva. Da pa javnost zve, da bi Vi društvu zares v nečast služili, če bi Vas „usiljenca“ še v svoji sredini dalje trpelo, bodi tukaj povedano: Vi ste v svoji „krščanski“ ljubezni do svojih tovarišev preprečili sopomoč, katero so hoteli izkazati društveni člani discipliniranim štajerskim učiteljem-prvoboriteljem. Vi ste namreč prideli h koncu z vsemi podpisi že opremljene dotične peticije tako opazko, da se ni ista potem več mogla dalje poslati. To diši po veliki nevhvaležnosti napram tistim tovarišem, ki so se za druge izpostavljali in se neustrašeno bojevali za dosego izboljšanja našega gmotnega stanja, na katerem Vi prav izdatno participirate. Kako ostudno grdo pa je nadalje, če tovariš, ki se smatra „krščanskim“, tisto pomoč, katere sam noče bližnjemu dati, še potem ono že izvršeno po svojih kolegih — uniči. — In ste li Vi sploh imeli do kakšne opazke pravico na peticiji, poslani le članom društva? — Ne; Vi niste bili pravi član našega društva, ampak se je Vas trpelo zaradi prigovarjanja nekaterih tovarišev le podpornim članom, in kot takemu Vam ni šla nobena pravica pritrjevanja, kakor lažnivo pišete. — To, kar ste storili, je bila potemtakem velika predrznost. — Kako velika laž je nadalje Vaše besedičenje in trditev, da je pri naših društvenih zborovanjih le malo resne volje po stanovski nadaljni izobrazbi videti, dokazuje javno pedagoški letopis „Šolske Maticе“ iz leta 1901., kjer se naše društvo odlikuje po obilici razpravljanih strokovnih tem.

Kar zadeva še Vaše druge opazke o našem društvu, se Vam pa pove na uho: Dobri vidi dobro, hudobni pa hudobno.

Za slovenjebistriško učiteljsko društvo:
Jos. Sabati, t. č. predsednik.

Iz Velenja nam pišejo: Šaleško učit. društvo je imelo dne 14. decembra v Velenju svoje glavno zborovanje. Razen običajnih točk je bilo na dnevnem redu tudi poročilo tajnikovo in blagajnikovo. H koncu so se vršile volitve. — Iz poročila tajnikovega omenimo sledeče: Naše društvo šteje razen enega vse učitelje in učiteljice šoštanjkega okraja kot svoje ude. S ponosom smemo konstatovati, da to niso bili člani le na papirju, ampak da so delovali v prosep našega društva ter se tudi z vneto in v častnem številu udeleževali društvenih zborovanj in predavanj. Zborovalo pa je društvo v tem letu šestkrat in to v različnih krajih. Trikrat je hospitiralo, dvakrat pa priredilo predavanja. K zborovanju v Št. Martinu ob Paki pa je kot goste povabilo stanovske brate gornjegrajskega, savinjskega in celjsko-laškega društva. Da jih nismo zaman vabili, ampak da so se vsa društva udeležila našega sestanka skoraj polnoštevilno, je nam v čast, a njim štejemo to v ljubav! — Nadalje si je naše društvo v preteklem društvenem letu izvolilo častnega člana (gosp. Fr. Hernausa, naduč. v Šoštanju), osnovalo društven mešan pevski zbor, uvedlo spominsko knjigo, sklenilo, da bo pri vsakem zborovanju hospitacija ali predavanje, naprosilo odsek okr. učit. knjižnice, da izda imenik ter predložilo okr. zastopu v Šoštanju peticijo za ustanovitev okr. štipendije, ki bi jo naj v primerni visokosti dobival ubožen slovenski učiteljskišček. (O rešitvi te peticije poročamo svoječasnno.) Pri 14. skupščini naše „Zaveze“ je zastopal naše društvo g. Lukman, učitelj v Šoštanju. O vsakem kretu našega društva je poročal „Uč. Tovariš“ in „Domovina“ ter tupatam „Steir. Schul- u. Lehrerzeitung“. Kakor znano, je zadnje glasilo društva „Steierm. Lehrerbund“, čigar društveniki smo vsi udje našega društva. Kar se tiče naših skupnih učiteljskih interesov, smo z njim popolnoma solidarni in ga bomo krepko podpirali. V narodnosti pa: „Nolli nos tangere!“ Toliko iz tajnikovega poročila. Blagajnik nam pa naznani, da ima društvena blagajnica prebitek! Volitve so imele ta-le izid: Predsednik g. Koropec, njega namest. in blag. g. Smolnikar, tajn. g. Korošec, pevovod. g. Nerat in odbornik g. Lukman. Prihodnje zborovanje se bo vršilo s posebno slavnostjo (kakšno, ne smemo pred časom povedati) dne 1. februarja v Šoštanju.

Slovenjebistriško učiteljsko društvo je imelo svoje zadnje zborovanje v letu 1902. dne 13. listopada v Slov. Bistrici in to ob prav obilni udeležbi svojih članov. — Po običajnem pozdravu naznani g. predsednik, da se je število društvenikov pomnožilo zopet za 3 člane. Pristopili so namreč: gospa Am. Vobič, učiteljica v Studenicah; gospica Avgusta Šantel, učiteljica v Slov. Bistrici, in gosp. A. Kopriva, učitelj v Črešnjevem. Živeli! Z odobravanjem se nato vzame na znanje poročilo predsednikovo o sestanku predsednikov štaj. slov. učit. društev v Celju dne 2. listopada. Ob koncu istega se sliši kot iz ednega grla: dne 6. prosinca 1903 vsi v Celje k osnovalnemu zboru nove štaj. Zveze slov. učiteljev in učiteljic. — Tudi se je zadeva o glasilu Lehrerbunda „Schul- und Lehrerzeitung“ prav ugodno rešila. Našemu društvu se vsaj ne bo moglo očitati brezbriznosti, zaradi katere bi morda ta neustrašeni list moral prominiti. — Gospod Jos. Kokl je jako zanimivo in jedrnato razpravljal temo: „Učiteljeva potrpežljivost v šoli“. Vsestranska pohvala je bila plačilo njegovemu govoru. — Po oficijalnem delu je bil skupni sestanek v gostilnici g. Novaka.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj je zborovalo dne 4. grudna 1902 v okoliški šoli ptujski ob udeležbi 25 članov. G. predsednik navzoče prav lepo pozdravi ter se spomni umrlega tovariša Kolariča od sv. Marka. V znak sožalja se navzoči dvignejo s sedežev. Nadalje čestita tov. Družoviču, ki je napravil na dunajskem konservatoriju profesorski izpit; slednjic čestita tudi onim, ki so napravili v listopadu sposobnostni izpit. Potem preide na dnevni red. Zapisnik zadnjega zborovanja je bil odobren. Kot delegata za letošnjo glavno skupščino „Lehrerbunda“ se izvolita tov. Družovič

in Kopic. Ker so društvene zadeve za to zborovanje odpadle, je sedaj predaval g. Fr. Podobnik o alkoholizmu. G. predavatelj je govoril jako zanimivo ter nam podal res drastične primere o pijančevanju v našem okraju, posebno na polju, kjer imajo ljudje zlasti takoimenovani „šnops“ v posebni časti. Navzoči društveniki so opomnili tudi na jako značilne slučaje, da se celo otroci vpijanijo. Tako na pr. je mnogo otrok, ki so prvič pijani takrat, ko gredo k — birni. Žalostno, a resnično. Tega menda ne vidijo merodajni faktorji?! Nadalje je omenil tudi nekdo, da ravno nek stan, ki ima važno nalogo pri vzgoji, daje jako slabe zglede s svojim popivanjem in to ne le časih, ampak lepo poredoma, kakor pravi pesem: Danes tukaj, jutri tam... Čudno je le, da se sedaj, ko se vsi stanovi vzdigujejo proti alkoholizmu, omenjeni stan ne gane. Ta se drži vedno in trdno znanega recepta: Mi pa ostanemo, kakor smo b'li... — K sklepu se je še sklenilo, da bo prihodnje zborovanje dne 8. prosinca 1903.

Književnost in umetnost.

„Ljubljanski Zvon“ je dokončal svoj XXII. letnik pod uredništvom pesnika in pisatelja A. Aškerc a. Z novim letom prevzame uredništvo pisatelj dr. Fr. Zbašnik. Cena in obseg ostaneta dosedanja. — Gosp. A. Aškerc ostane sotrudnik listu tudi zanaprej. Novo uredništvo naznanja, da bo „Zvon“ prinašal same izvirne stvari; za prevode je drugod dobro preskrbljeno. — Pisateljske nagrade se zvišajo. Govoriti o sedanji vrednosti „Lj. Z.“ bi bilo odveč, saj je bil naš najboljši mesečnik za književnost in prosveto, zato dobro znan širši javnosti slovenski. Želimo, da le ostane tudi v bodočnosti. Ime g. dr. Zbašnika nam je porok za to, da ostane „Zvon“ na višini svoje naloge. Učiteljstvu ga kar najtopleje priporočamo, tembolj, ker ga dobiva za znižano ceno.

„Knjižnica za mladino“, skupna knjiga št. 27. in 28, blizu 400 strani obsežna in lepo vezana, je zakasnela vsled raznih zadržkov. Gg. naročniki jo dobé v januarju. — S to knjigo bo dovršen 3. letnik, in upanje je, da bo izhajala še nadalje, dasi je doslej naročnikov okroglo le 450, med temi nad 200 na Goriškem. — Kje so vse ostale šole? Bliža se konec l. 1902, in pri tej priliki naj bi se vse šole vsaj naknadno naročile, ker še dobe knjige po naročniški ceni, t. j. za vse leto gld. 1.60. Od tega odziva bo odvisno, ali založnik more in sme nadaljevati s tem podjetjem.

Cecilija. V založbi družbe svetega Mohorja je izšel drugi, popravljeni natisk drugega dela cerkvene pesmarice „Cecilije“. Uredil jo je Anton Foerster. Tisk je lep.

„Jež“, politično-humorističen list za zabavo. Slovenci nismo imeli sreče, imeti humorističen list, ki bi v resnici zaslužil to ime. Kar je ponehal Levstikov „Pavliha“ in Alešovčev „Brenčelj“, smo se lovili semtertja brez uspeha. Cena listu je celoletno le 6 K, polletno pa tri krone in se pošilja: Upravništvu „Ježa“ v Ljubljani.

Popotnik prinaša v 12. številki lanskega letnika to-le zanimivo vsebino: 1. H. Schreiner: Analiza duševnega obzorja otroškega in dušeslovni proces učenja. 2. Dr. Janko Bezjak: O razlaganju besed, izrazov in rekel pri obravnavi beril v ljudski šoli. 3. Dr. Jos. Tomišek: K preosnovi srednjega šolstva na Francoskem. 4. V. Bežek: Zaščitnikoma Levčevega pravopisa vnovič v praudarek. 5. Dr. Fr. Hlešič: O izvornosti naše starejše mladinske književnosti. 6. Iv. Šega: Pedagoški utrinki. 7. Razgled. — Listek. — Pedagoški paberki. — Kronika. — Upravništvo objavlja to-le listnico, ki jo naj vsak uvažuje: Vse naročnike-dolžnike prosimo prav vljudno, da naj poravnajo čim prej svoj dolg, drugače bomo primorani, jim ustaviti list. Vsakemu svoje! V svrhu lažjega vplačevanja so priložene današnji številki poštno-hranilnične položnice. Pri vplačevanju blagovoli naj vsak označiti čas, do kdaj je poravnana naročnina. Koncem leta uredimo na novo knjige in naslove. Ako je kje kaka pomota ali izprememba, prosimo pojasnila.

Zvonček. Izšla je I. številka IV. letnika z velezanimivo, prelepo vsebino. „Zvonček“ se reprezentuje sedaj kaj lepo: začel je izhajati v platnicah. Lep napredek: vreden upoštevanja. Prihodnjič več!

Vestnik.

Osobne vesti. Gosp. Vendelin Sadar, nadučitelj v Ihanu, je imenovan učiteljem na I. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani. — Nadučiteljem v Stopičah je imenovan gospod Ivan Rodič.

Razširjanje šol. Deželni šolski svet je sklenil, da se razširijo šole v Nadanjem selu, Višnji gori, Cirklah in Sostrem.

Status kranjskega učiteljstva. Z novim letom je pomaknjenih v višji plačilni razred 55 učnih oseb, in sicer iz IV. plač. razreda v III.: 27; iz III. plač. razreda v II.: 17 in iz II. plač. razreda v I. pa 11 učnih oseb. Zadnji, ki so bili pomaknjeni v višji plač. razred, so gg.: Marn Jakob, Petrovec Tomo in Benedičič Ivan.

Nadaljevalni tečaji za učitelje. Na predlog c. kr. dež. šolskega sveta je naučno ministrstvo privolilo, da bodo v letošnjih velikih počitnicah na tukajšnjem učiteljskem nadaljevalni tečaj za ljudsko šolsko učiteljstvo. Letos pridejo na vrsto jeziki, matematika in menda tudi zemljepis in zgodovina. Naobrazba ljudskega učiteljstva je stalna točka v programu vsega avstrijskega naprednega učiteljstva, zato te nadaljevalne tečaje od srca pozdravljamo.

Predavanje g. ravnatelja Schreinerja v „Slovenski Šolski Matici“. Zvečer 27. pr. m. se je zbralo toliko učiteljev in učiteljic, profesorjev in staršev v mali dvorani „Narodnega doma“, da je bila ista popolnoma napolnjena. Vse je privabilo napovedano predavanje ravnatelja mariborskega učiteljskega g. Schreinerja, priznanega pedagoga in psihologa. Predaval je o analizi duševnega obzorja otroškega z njemu lastno temeljitostjo in zanimivostjo. Ta tema je bil povzet iz obširne njegove tozadevne razprave v „Popotniku“, a prikrojil ga je po najbolj nujni vsakdanji praksi v šoli. Priporočal je vsem šolam, naj bi po vzoru najbolj razvitega šolstva drugih držav preizkušali učitelji pri vstopu učence glede na njih zaklad doma pridobljenih pojmov. V ta namen naj bi se stavilo sto raznih vprašanj, kakršne je predavatelj sestavil z ozirom na ljubljanske šole. Rezultati naj bi se zabeleževali na posebno polo ter se potem izročili „Slovenski Šolski Matici“, ki bi si nabavila na ta način nekako statistiko o narodni psihologiji. Strokovnemu razlaganju je sledilo burno priznanje, a deželni šolski nadzornik gospod Hubad je izrekel še posebe v imenu šolstva predavatelju najlaskavejšo zahvalo.

II. seja pripravljalnega odbora za dež. učit. konferencijo 1903. V seji dne 23. decembra l. l. se je oververil zapisnik I. seje. Določil se je na podlagi referata L. Jelenc a poslovni red za pripravljalni odbor in poslovni red za dež. učiteljsko konferencijo, o katerem je poročal c. kr. ravnatelj Levec kot načelnik odbora za sestavo poslovnika. Vršila se je generalna debata o poročilu nadučitelja J. Tomana o pouku v slovnici, o poročilu J. Bernota o računstvu v ljudski šoli, kakor tudi o poročilu učitelja Gregorina o učnem načrtu za enorazredne ljudske šole s poldnevniim poukom. O teh poročilih se bo v prihodnji seji dne 21. januarja 1903 vršila podrobna debata. Učitelj Fr. Gärtner je poročal o predpripravah za razstavo učil o priliki dež. učit. konferencije. V prihodnji seji se bo obravnavalo o že omenjenih predmetih in o učnem načrtu za enorazredne ljudske šole s celodnevniim poukom. Razen tega bo poročal nadučitelj J. Toman o učnem načrtu za dvorazredne ljudske šole s poldnevniim in celodnevniim poukom. Dalje so se razdelili tudi referati o učnem načrtu za tri, štiri in petrezrednice odbornikom Gregoraču, Šegi in Jelencu.

„Učiteljski Tovariš“ je sedaj najstarejši slovenski list. Bodimo ponosni nanj!